

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

بررسی تاثیر مشاوره‌ی جنسی بر کیفیت زندگی جنسی زنان متاهل سالمند

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته
پرستاری سالمندی

نگارنده:

فاطمه شهابی

استاد راهنما:

دکتر سربه پور تقی

استاد مشاور:

دکتر راضیه معصومی

استاد مشاور آمار:

دکتر رضا نگارنده

سال ۱۳۹۸

چکیده فارسی

مقدمه و هدف: با توسعه اجتماعی، اقتصادی و پیشرفت‌های نظام سلامت در جوامع مختلف، تعداد سالمندان بخصوص زنان سالمند رو به افزایش است. هدف از زندگی سالمندان فقط طولانی کردن عمر و زندگی آن‌ها نیست بلکه نوع و کیفیت زندگی و در نهایت کیفیت زندگی جنسی آنان نیز مهم است. برای بهبود کیفیت زندگی جنسی، نیاز به افزایش آگاهی جنسی در سالمندان بخصوص زنان سالمند می‌باشد که می‌تواند در قالب مشاوره‌ی جنسی انجام شود. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر مشاوره‌ی جنسی بر کیفیت زندگی جنسی زنان متاهل سالمند صورت گرفت.

روش کار: در این کارآزمایی بالینی تصادفی شده‌ی دارای گروه کنترل، ۶۰ زن سالمند متاهل واجد معیارهای ورود در بازده-ی زمانی مهر تا دی ماه ۱۳۹۷ در سراهای محله‌ی سنایی، وصال شیرازی و فاطمی واقع در منطقه ۶ شهرداری شهر تهران وارد مطالعه شدند. نمونه‌های پژوهش با تخصیص تصادفی ساده در دو گروه آزمون و کنترل قرار گرفتند. ابزار گردآوری اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه‌ی کیفیت زندگی جنسی (SQOL-F) در ابتدای مطالعه، برای گروه آزمون و کنترل تکمیل شد. سپس برای گروه آزمون جلسات آموزش گروهی به صورت ۴ جلسه‌ی ۲ ساعته برگزار شد. پس از اتمام جلسات آموزش گروهی، پژوهشگر ۴ جلسه‌ی مشاوره‌ی تلفنی به صورت هفتگی برای هر یک از اعضای گروه آزمون برگزار نمود. ۴ هفته پس از پایان مداخله، پرسشنامه‌ی کیفیت زندگی جنسی برای هر دو گروه تکمیل و داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری در نرم-افزار spss نسخه ۲۳ تحلیل شد.

یافته‌ها: براساس نتایج آماری تی مستقل پس از اجرای مداخله، میانگین (انحراف معیار) نمرات کیفیت زندگی جنسی در گروه آزمون ۸۴/۹۳ (۸/۰۵) در مقابل گروه کنترل ۷۱/۳۳ (۱۲/۵۹) بوده است ($P < ۰/۰۰۱$). در حیطه‌ی احساسات روانی-جنسی در گروه آزمون ۳۳/۸۳ (۴/۴۵) در مقابل گروه کنترل ۲۸/۸۶ (۷/۶۲) ($P = ۰/۰۰۳$)، حیطه‌ی رضایت زناشویی-جنسی در گروه آزمون ۲۲/۷۶ (۴/۱۷) در مقابل گروه کنترل ۱۷/۹۶ (۵/۶۳) ($P < ۰/۰۰۱$)، حیطه‌ی خود بی‌ارزشی جنسی در گروه آزمون ۱۴/۳۰ (۲/۴۲) ($P = ۰/۰۰۴$) و در مقابل گروه کنترل ۱۲/۷۰ (۳/۵۷) و حیطه‌ی سرکوب جنسی در گروه آزمون ۱۴/۰۳ (۲/۳۱) در مقابل گروه کنترل ۱۱/۶۰ (۳/۰۸) ($P = ۰/۰۰۱$) بوده است. به جهت حذف اثر عوامل مداخله‌گر از تحلیل کوواریانس (انکوا) استفاده شده است که نتایج آن نشان داد، پس از اجرای مداخله بین میانگین نمرات کیفیت زندگی جنسی ($P < ۰/۰۰۱$)، حیطه‌ی احساسات روانی-جنسی ($P < ۰/۰۰۱$)، حیطه‌ی رضایت زناشویی-جنسی ($P < ۰/۰۰۱$)، حیطه‌ی خود بی‌ارزشی جنسی ($P = ۰/۰۰۲$) و حیطه‌ی سرکوب جنسی ($P < ۰/۰۰۱$) در گروه آزمون و کنترل اختلاف معناداری وجود داشت.

نتیجه‌گیری: به طور کلی نتایج مطالعه‌ی حاضر نشان داد که طراحی و اجرای برنامه‌های مشاوره و آموزش جنسی برای زنان سالمند متأهل منجر به بهبود کیفیت زندگی جنسی در حیطه‌های احساسات روانی- جنسی، رضایت زناشویی- جنسی، خود بی‌ارزشی جنسی و سرکوب جنسی می‌شود.

کلمات کلیدی: مشاوره جنسی، کیفیت زندگی جنسی، زنان سالمند.

Abstract

Introduction and aims: Social, economic, and health care service advances has led in increase elderly especially females. Aim of living in elderly is not only to prolong their lives, but to improve their quality of life and eventually their sexual life. Sexual consult for elderly, especially for healthy females are needed to increase quality of sexual life. Therefore this project aims to evaluate effects of sexual consult on quality of life in married senile females.

Methods: 60 married elderly females with eligible criteria were included in this randomized controlled trial from Mehr to Day of 1397 from Sanai, Vessal Shiraz, and Fatemi neighborhood centers from district 6 of Tehran, Iran. Participants were randomized in two groups using simple randomization method. Initially, demographic data and sexual quality of life questionnaire (SQOL-F) were completed for both groups. Then study group participated in 4 education sessions for 2 hours. After group session, researcher held 4 phone session for each of the study group members. 4 weeks after intervention, sexual quality of life questionnaire were used together data from both groups and SPSS, version 23 were used to analyze the data.

Data: Based on the result of T-test analysis, after the intervention the mean of Sexual Quality Of Life in the intervention group versus the control group was 84.93 (8.05) vs 71.33 (12.59) respectively ($p < 0.001$). In Psychosexual feelings domine in the intervention group versus the control group was 33.83 (4.45) vs 28.86 (7.62) ($p < 0.001$), in Sexual and Relationship satisfaction domine 22.76 (4.17) versus 17.96 (5.63) ($p < 0.001$), in Self-Worthlessness domine 14.30 (2.42) versus 12.70 (3.57) ($p = 0.04$) and in Sexual Repression 14.03 (2.31) versus 11.60 (3.08)

($p = 0.001$). Covariance analysis (ANCOVA) has been used to eliminate the effect of interfering factors and its results have been shown that there was a significant difference between the mean

scores of Sexual Quality Of Life ($p < 0.001$), Psychosexual feeling domine ($p < 0.001$), Sexual and Relationship Satisfaction domine ($p < 0.001$), Self-Worthlessness domine ($p = 0.02$) and Sexual Repression domine ($p < 0.001$) in intervention and control group.

Results: In general, the results of this study showed that the design and implementation of Counseling and Education Programs for married elderly women would improve the Quality Of Sexual Life in Psychosexual feelings, Sexual and Relationship Satisfaction, Self-Worthlessness and Sexual Repression domines.

Key words: sexual counseling, sexual quality of life, elderly women